

Posudek oponenta

Název práce: Environmentální estetika Arnolda Berleanta

Autorka: Kristýna Lahovská

Kristýna Lahovská si pro svou diplomovou práci vybrala velice zajímavé a aktuální téma. Estetice Arnolda Berleanta je v současnosti věnována pozornost jednak z hlediska jeho vztahu s pragmatismem a neopragmatismem, jednak v souvislosti se stále se rozvíjející environmentální estetikou. Kromě tématu je třeba hned na začátku ocenit také myšlenku odstínění Berleantových názorů komparací s kognitivní estetikou Allena Carlsona, na jejímž pozadí by mohly jasně vyvstat hlavní momenty Berleantovy *estetiky účasti*. Zajímavý je i plán postupného představení obecných rysů Berleantovy estetiky, jeho environmentální estetiky a jejího uplatnění na konkrétní typ environmentu v poslední kapitole.

Vlastní realizace bakalářské práce však, podle mého názoru, bohužel příliš úspěšná nebyla. Zdá se mi, že práci poněkud chybí pevnější struktura. Představování Carlsonových a Berleantových názorů se prolíná až příliš organicky, mnohdy téměř splývá. Na stranách 29 a 30 například autorka sumarizuje Carlsonovo představení různých modelů estetického hodnocení přírody. Proč je však i Berleantův model představen pouze skrze Carlsona.? Proč se na tomto místě nezastavit a téma důkladně neprobrat z Berleantova hlediska? Na začátku třetí kapitoly, na straně 33 si autorka klade velice vhodný úkol: „Je třeba jasně vymezit, co v přírodě chceme, můžeme a musíme hodnotit.“ Proč však toto vymezení začíná popisem Carlsonova přístupu a ne popisem Berleantovým? Celou práci tak proniká zvláštní kvalita těkavosti s rychlými přechody od jednoho autora k druhému. Totéž se však bohužel děje i na úrovni probíraných témat. Typickým příkladem je pasáž ze stran 13 a 14: „Dalším důležitým bodem estetické zkušenosti její [sic] intuitivní charakter, který Berleant chápe ve skutečné prvotní intuitivnosti, a nikoliv po intelektuální stránce. Jako všechny znaky estetické zkušenosti i intuice je přítomna v naší zkušenosti. Stále se intuice objevuje v mnoha rozdílných druzích umění, každý z nich poskytuje vlastní povahu vnímáním. Ve studii „Ideas for Social Aesthetics“ Berleant vypichuje ještě jednu významnou součást své estetické teorie, a tím je její sociální aspekt.“ Dříve než zde autorka opravdu vysvětlí pojem intuice, už odbíhá k tématu sociálního hlediska. Nutno dodat, že v posledních dvou kapitolách tohoto těkání ubývá.

Řada nepřesností se dostala i do překladů. Překlad na straně 13 je například dosti zavádějící. Překládat spojení „performative factor“ jako „faktor interpretace“ není šťastné; pokud autorka do citátu cokoliv vkládá, je třeba to označit hranatou závorkou. Při odkazování je třeba referovat k celé knize, ne pouze k názvu kapitoly (poznámky 62

a 63). Rozlišení mezi Berleantovými termíny „sensuous“ a „sensual“ není dostatečně rozvedeno a mohlo by se tedy stát předmětem obhajoby.

Bakalářská práce Kristýny Lahovské zůstává především na úrovni popisu, bez vlastního kritického vykročení vně referovaných textů. Přesto zde můžeme najít i velice pěkné momenty, jako je například rychlé, ale věcné shrnutí Carlsonových motivací pro odmítnutí Berleantovy estetiky na straně 39.

Celkově práci hodnotím jako poctivý, i když třeba ne vždy úspěšný, pokus o proniknutí do obtížného tématu, **navrhuji ji k obhajobě** a navrhuji klasifikaci **dobře**. Při vynikající obhajobě připouštím možnost známku o stupeň zlepšit.

České Budějovice 10. 9. 2012

Martin Kaplický